

Terugblik

provincie Drenthe

bestuursperiode 2007-2011

Voorwoord

De bestuursperiode 2007-2011 loopt ten einde. Bijna vier jaar geleden zijn we aan de slag gegaan met het collegeprogramma Kiezen voor de kracht van Drenthe. We noemden het: ambitieus, dynamisch en sociaal. We kozen voor de sterke eigenschappen van Drenthe om onze provincie profiel te geven. Samen met de andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en - niet te vergeten - de inwoners van onze provincie hebben we de ontwikkeling van Drenthe de afgelopen vier jaar verder vorm gegeven.

Inmiddels komt de verkiezingsdatum 2 maart 2011 al weer erg dichtbij en zal er daarna een nieuwe bestuursperiode aanbreken. Voor ons als college van gedeputeerde staten is dit aanleiding om de balans op te maken over de aflopende bestuursperiode. In deze Terugblik kijken wij met u achterom naar onze ambities van destijds, onze prestaties tot nu toe en - voor zover al mogelijk - naar de effecten van ons beleid.

Tijdens deze bestuursperiode zijn wij geconfronteerd met het overlijden van onze voorzitter, commissaris van de Koningin A.L. ter Beek. Zijn dood had niet alleen grote impact op ons college, maar ook op provinciale staten, de provinciale organisatie en eigenlijk op iedereen in Drenthe. De heer Ter Beek heeft erg veel voor zijn provincie betekend. Met groot respect denken wij aan hem terug.

Ook willen wij onze collega H.P.K.M. Looman noemen, die wegens ziekte helaas als gedeputeerde onderweg afscheid van ons college heeft moeten nemen.

Onlangs is onze collega J.H. Bats naar een nieuwe functie vertrokken.

Alle drie hebben zij mede aan de basis van het collegeprogramma gestaan en hebben ze bijgedragen aan de uitvoering daarvan. Wij spreken onze dank hiervoor uit.

De afgelopen vier jaar hebben we samen hard gewerkt aan de toekomst van Drenthe. Deze Terugblik wil uw aandacht vestigen op de belangrijkste resultaten tijdens deze periode. Er zijn vele nieuwe ontwikkelingen in gang gezet en we denken een goede en gezonde basis te hebben gelegd voor de komende bestuursperiode.

*College van gedeputeerde staten
van de provincie Drenthe*

Samenstelling college 2007-2011

A.L. TER BEEK	voorzitter t/m september 2008 (overleden)
J. TICHELAAR	voorzitter vanaf mei 2009
MEVR. J.M. IMHOF	secretaris
MEVR. A. HAARSMA	gedeputeerde
MEVR. T. KLIP-MARTIN	gedeputeerde
H.P.K.M. LOOMAN	gedeputeerde t/m maart 2010 (afgetreden)
H. BAAS	gedeputeerde
R.W. MUNNIKSMMA	gedeputeerde
J.H. BATS	gedeputeerde t/m september 2010 (afgetreden)
MEVR. J.G. VLIETSTRA	gedeputeerde vanaf januari 2009
S.B. SWIERSTRA	gedeputeerde vanaf oktober 2010

In het collegeprogramma 'Kiezen voor de kracht van Drenthe' formuleerden we vijf hoofd-pijlers voor ons beleid in de bestuursperiode 2007-2011. Deze hebben wij de afgelopen bestuursperiode als programma's opgenomen in onze begrotingen. U vindt de vijf beleids-programma's - plus het programma Middelen over financiën en organisatieontwikkeling - terug in de structuur van deze Terugblik.

We laten ze voorafgaan door hoofdstukken waarin we verslag doen van twee belang-rijke ontwikkelingen die we de afgelopen vier jaar op ons pad kregen. Deze twee hadden een invloed die die van de afzonderlijke programma's te boven ging. Het gaat om de Versnellingsagenda met maatregelen tegen de gevolgen van de kredietcrisis en de economische recessie en het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn met ingrijpende ruimte-lijk-economische projecten.

Tussen de hoofdstukken geven we als collegeleden onze persoonlijke visie op de afgelopen bestuursperiode.

De Versnellingsagenda	8
Het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn	16
Programma 1 De provincie dóet er toe!	20
Programma 2 Samenleving met samenhang	28
Programma 3 Ruimte en bereikbaarheid	36
Programma 4 Kennis wérkt	46
Programma 5 Leefomgeving	54
Programma 6 Middelen	64
Na de terugblik	70

J. TICHELAAAR
voorzitter en commissaris van de Koningin in Drenthe

- algemene coördinatie en externe betrekkingen
- communicatie
- burgemeestersaangelegenheden
- algemeen toezicht gemeenten
- openbare orde en veiligheid
- algemene aangelegenheden Provinciewet en Gemeentewet
- algemene juridische aangelegenheden
- Kieswet
- ombudsfunctie

'We hebben elkaar nodig'

Als opvolger van Relus ter Beek stapte ik in mei 2009 in een rijdende trein. Mijn eerste bestuurlijke etappe ging meteen over de 'kasseien van Drenthe'. We zijn met zijn allen gebutst uit de strijd gekomen, maar hebben vervolgens de draad weer opgepakt. Er is hard gewerkt om kloven te overbruggen en het vertrouwen te herwinnen.

Nu, ruim anderhalf jaar later en nog een korte periode te gaan tot de verkiezingen, stralen we als provinciaal bestuur weer eenheid en vertrouwen uit. Dat is ook nodig, want de laatste fase van deze collegeperiode zal veel van iedereen vergen. Als gevolg van onder meer de economische recessie en de discussie over de toekomstige bestuurlijke verhoudingen staan we voor zware opgaven. Daarin zullen we gezamenlijk moeten optrekken.

Met het Bestuursakkoord tussen rijk en de provincies en 'Amen is geen Amsterdam' als uitgangspunten vindt intensief overleg plaats met de twaalf Drentse gemeenten over de toekomstige taakverdeling tussen de verschillende overheden.

Samen met Groningen en Fryslân zijn voorstellen uitgewerkt om de regio op een aantal terreinen meer zeggenschap te geven. Wij hebben het rijk gevraagd regionale taken aan de provincies over te dragen in de overtuiging dat de overheid dan efficiënter en goedkoper kan werken. De bestuurlijke slagkracht van provincies én rijk kan zo aanzienlijk worden vergroot. De samenwerking tussen de drie noordelijke provincies wordt verder geïntensiveerd.

We hebben elkaar nodig!

Jacques Tichelaar

De Versnellingsagenda

In juni 2009 hebben we met de Drentse Versnellingsagenda besloten tot een breed pakket maatregelen om de gevolgen van de recessie in Drenthe te bestrijden. Op de agenda staan achttien projecten om provinciale investeringen te versnellen of te intensiveren. Doel is de regionale economie aan te jagen en zoveel mogelijk werkgelegenheid te behouden. We hebben er een bedrag van ruim 36 miljoen euro voor uitgetrokken. De projecten van de Versnellingsagenda moeten voldoen aan de criteria **tijdig, tijdelijk en treffend**. Ze moeten een **direct positief effect op de economie hebben**. Het gaat zoveel mogelijk om duurzame projecten die bijdragen aan het maatschappelijk belang.

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

We konden met de Versnellingsagenda de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in Drenthe verbeteren. Dankzij projecten op de N34, N371, N372, N374 en N381 is de veiligheid op de provinciale wegen de afgelopen tijd toegenomen. We hebben de service aan de scheepvaart op de Drentse kanalen verbeterd door bediening van bruggen op afstand te introduceren.

Klimaat en energie

De Versnellingsagenda gaf ons de kans om duurzame toepassingen in het verkeer en in de woningbouw versneld te realiseren. Zo hebben we extra kunnen inzetten op milieuvriendelijke

wegverlichting, het gebruik van alternatieve brandstoffen en energiebesparende maatregelen in de woningbouw.

Stadsvernieuwing en woningbouw

Teruglopende investeringen zorgden voor een afnemende bedrijvigheid in de bouw. Op tientallen bouwplaatsen in Drenthe viel het werk stil. Wij hebben ons ingespannen om projecten in de nieuwbouw en de stadsvernieuwing met financiële bijdragen weer vlot te trekken. Ook kon er door partijen bij elkaar te brengen werkgelegenheid in de bouw behouden blijven.

Herinrichting landschap

Dankzij de Versnellingsagenda konden Drentse natuurgebieden in het kader van de duurzaamheid verbeterd worden. Zo boeken we flinke vooruitgang met het beekdalherstel. Dit heeft positieve gevolgen voor de cultuurhistorische en ecologische waarden van de gebieden. De maatregelen zorgen ook voor extra mogelijkheden voor waterwinning.

Kenniseconomie

Dankzij de Versnellingsagenda konden we iets extra's doen aan het ontwikkelen van de kenniseconomie. Samen met de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) richtten

we een fonds op om het Drentse midden- en kleinbedrijf (MKB) de mogelijkheid te bieden risicokapitaal te financieren. Zo werd het voor een aantal ondernemers mogelijk om tóch een bedrijf te starten of uit te breiden. Dit zorgde niet alleen voor het behoud van banen, maar ook is er extra werk gecreëerd. Als provincie zijn we voor een verdere ondersteuning van het MKB onze facturen versneld gaan betalen.

We hebben ingezet op scholing om de arbeidsmobiliteit te vergroten, het Opleidingscentrum voor de Bouw te behouden en om de jeugdwerkloosheid te beperken. Ook hebben wij ondermeer in Hoogeveen de revitalisering van bedrijventerreinen ondersteund.

Een landelijke promotiecampagne heeft het ‘merk’ Drenthe duidelijk versterkt.

Monumentenzorg

In Drenthe zijn in de afgelopen periode vijftien belangrijke rijksmonumenten en provinciale monumenten gerestaureerd, om een nieuwe bestemming te krijgen. De restauraties zorgden bovendien voor extra werkgelegenheid in de bouw, meer leerlingen in de restauratieopleidingen en een versterking van het cultuurtoerisme.

Het vervolg van de Versnellingsagenda

De meeste projecten in de Versnellingsagenda hebben te maken met de programma’s

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid (zes projecten), Kennis Wérkt (vier projecten) en Klimaat en energie (drie projecten). Inmiddels zijn twee projecten afgerond en zijn de overige in een uitvoerende fase.

De eerste twee effectmetingen geven aan dat de werkgelegenheidseffecten op dit moment nog moeilijk meetbaar zijn. Medio 2011 komt er een derde meting die een concreter beeld kan geven. Wel is nu al duidelijk dat de Versnellingsagenda - weliswaar op kleine schaal - een duidelijk positief effect op de werkgelegenheid heeft gehad. Ook in 2011 zetten we als provincie daarom verder in op de Versnellingsagenda.

12

HET MKB-STEUNFONDS, BIJVOORBEELD

KLS Netherlands is een innovatief bedrijf. Het houdt zich bezig met het ontwikkelen, assembleren en verkopen van volledig geautomatiseerde logistieke systemen voor de distributie van medicijnen. Tot nu toe vonden deze activiteiten plaats vanuit vestigingen in Zwolle, Almere en Hoogeveen. Om verdere groei mogelijk te maken koos KLS ervoor een aantal activiteiten in Hoogeveen te concentreren.

Belangrijke reden voor deze keuze waren de extra financieringsmogelijkheden die KLS in Drenthe kreeg dankzij het nieuwe MKB-fonds. Begin 2010 besloot de provincie in het kader van de Versnellingsagenda zes miljoen euro beschikbaar te stellen voor het oprichten van het fonds. Het MKB-fonds wordt beheerd door de NOM die ermee achtergestelde leningen verstrekt aan bedrijven die willen investeren, uitbreiden of innoveren.

Dankzij het fonds kreeg KLS een beter financieringsarrangement van de bank. De kapitaalinjectie stelt het bedrijf onder andere in staat om zijn internationale verkooppunten uit te breiden om zo extra verkoop te realiseren.

KLS is destijds in Hoogeveen begonnen met acht medewerkers. De verwachting is dat dit aantal eind 2010 al naar vijftien gegroeid is.

MEVR. J.G. VLIETSTRA
gedeputeerde

- economische zaken
- arbeidsmarkt
- innovatie
- financiën
- mediabeleid
- dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland

‘De provincie blijft stevig investeren in de Drentse samenleving’

De huidige coalitie ging vier jaar geleden enthousiast van start met een sociaal motto: ‘Niemand aan de kant’. We hebben er samen hard aan gewerkt.

Dit was zeker nodig, toen halverwege deze bestuursperiode de kredietcrisis en de recessie toesloegen. Als provincie hebben we toen 36 miljoen euro vrijgemaakt voor de Drentse Versnellingsagenda. Mede dankzij dit investeringsprogramma wordt ons bedrijfsleven in staat gesteld haar positie, en daarmee de werkgelegenheid, zoveel mogelijk overeind te houden. Terecht is de regionale economie een buitengewoon belangrijk thema voor de provincie. Bedrijvigheid is als ‘kernwaarde’ opgenomen in het omgevingsbeleid, en in de nieuwe Economische Beleidsagenda is vastgelegd wat de economische kansen voor Drenthe zijn en hoe we die gaan benutten.

In het Noorden en binnen het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) heeft Drenthe de positie die het verdient. We hebben de afgelopen periode uit de economische programma’s ons deel weten te halen en daarmee de Drentse economie kunnen versterken.

Dat ging niet altijd vanzelf. Toen ik begin 2009 aantrad, was bijvoorbeeld de positie van sensor-technologie nog allerm minst vanzelfsprekend. Inmiddels zien we dat deze ‘piek’ zich ontwikkelt als een katalysator voor veelbelovende nieuwe bedrijvigheid en hoogwaardige werkgelegenheid. Drenthe heeft een gezond en gevarieerd bedrijfsleven, met als motor een sterk MKB. Ik heb veel ondernemers persoonlijk leren kennen, onder meer bij de uitvoering van het succesvolle Innovatief Actieprogramma Drenthe. In de afgelopen twee jaar hebben we maar liefst zes miljoen euro beschikbaar gesteld voor veelbelovende innovatieve initiatieven.

Een goede kennisinfrastructuur is van groot belang voor Drenthe. Daarom maken wij ons sterk voor een breed aanbod van middelbaar en hoger beroepsonderwijs. In dat kader ben ik ook blij dat we, samen met gemeenten en woningcorporaties, het in problemen verkerende Opleidingscentrum voor de Bouw in de benen hebben weten te houden, waarmee de aanwas van vakmensen in de bouw voor de toekomst veilig is gesteld.

Samen met gemeenten en bedrijfsleven is een flinke stap gezet in de ontwikkeling van de Drentse Zuidas; de economische as langs de A37. Ook de verdere herstructurering van bedrijventerreinen is een belangrijk resultaat.

Wat de afgelopen twee jaar drastisch verslechterde, is het financieel perspectief van de provincie. We hebben, als gevolg van de crisis en rijksbezuinigingen, de broekriem aan moeten halen om financieel gezond te blijven. We zijn er desondanks in geslaagd om, uit de opbrengst van de verkoop van de aandelen in energiebedrijf Essent, een fors cofinancieringsfonds in te stellen. Hiermee kunnen we ook de komende jaren belangrijke gebiedsversterkende projecten ondersteunen. De provincie blijft stevig investeren in de Drentse samenleving.

Janny Vlietstra

Het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn

Jarenlang heeft Noord-Nederland zich ingezet voor een Zuiderzeelijn tussen Groningen en de Randstad. Toen het kabinet in 2007 besloot om van de nieuwe lijn af te zien, kreeg het Noorden ter compensatie een alternatief 'regiospecifiek pakket' aangeboden. Dit Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) moet de ruimtelijk-economische structuur van de regio versterken, de bereikbaarheid verbeteren en meer ruimtelijke kwaliteit ontwikkelen. Op 23 juni 2008 konden het rijk en de provincies Groningen, Fryslân, Drenthe en Flevoland het RSP-convenant ondertekenen. Het pakket omvat tot en met het jaar 2020 voor Noord-Nederland een rijksbijdrage van 2,2 miljard euro waarvan ruim 300 miljoen voor Drenthe bestemd is.

RSP-programma Drenthe

Het Drentse RSP-programma bestaat uit vijf deelprogramma's, met RSP-budget:

- integrale gebiedsontwikkeling Assen/FlorijsAs - Bereikbaarheid (totale investering 201 miljoen euro)
- integrale gebiedsontwikkeling Emmen/Centrum - Bereikbaarheid; ook wel Atalanta genoemd (60 miljoen euro)
- verbetering spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen en gebiedsontwikkeling stationsomgeving Coevorden (samen 69 miljoen euro)
- reistijdversnellende projecten spoorlijn Zwolle-Assen-Groningen (44 miljoen euro)
- Regionaal Economisch Programma (REP) (111 miljoen euro)

Voor de deelprogramma's Assen, Emmen en Coevorden hebben de gemeenten het voortouw genomen, terwijl wij het initiatief namen voor de spoorlijn Zwolle-Emmen buiten Coevorden. Omdat de programma's complex en omvangrijk zijn, nemen we als provincie ook deel in de projectorganisaties van de gemeenten. Met alle drie gemeenten hebben we hierover een convenant gemaakt.

De vijf deelprogramma's vragen samen om een investering van in totaal 485 miljoen euro. Hiervan komt 308 miljoen uit de rijksbijdrage. Voor de provinciale cofinanciering hebben we in 2009 een nieuwe RSP-reserve in het leven geroepen. In deze reserve zitten de bedragen die we eerder al via het Stimuleringsfonds reserveerden, plus een deel van de opbrengst van de Essent-aandelen. Tot en met

2020 willen we uit deze RSP-reserve een bedrag van ruim 90 miljoen euro voor cofinanciering putten.

Verbreed RSP

Het RSP wordt verbreed om de gebiedsontwikkeling nog integraler te kunnen aanpakken. Willen we onze steden versterken, dan moeten we daar de innovatie, de kennis en het ondernemerschap stimuleren en concentreren en moeten we er duurzame ruimtelijke kwaliteit ontwikkelen.

Over zo'n 'verbreed' RSP maken we met de drie betrokken gemeenten aanvullende afspraken.

Voor het project Atalanta Emmen is de bredere aanpak al concreet gemaakt. De provincie draagt hier 40 miljoen euro bij aan het verbrede project. Hiervan komt 20 miljoen euro uit de RSP-reserve, de rest van het bedrag zit in lopende programma's en reguliere budgetten. In Assen hebben we de aanleg van de nieuwe provinciale weg bij de Norgerbrug met de gebiedsontwikkeling daaromheen, en de bouw van het ecoduct onder de N33 aan het RSP-programma toegevoegd. In Coevorden zijn we nog samen met de gemeente in gesprek over een verbreding.

De verbreding heeft ervoor gezorgd dat de totale RSP-investeringen in Drenthe een bedrag van 520 miljoen euro zijn gepasseerd.

ATALANTA EMMEN, BIJVOORBEELD

Dankzij het Atalanta-project staat Emmen de komende jaren niets meer of minder dan een metamorfose te wachten. De gemeente werkt bij het maken van de plannen voor een integrale stedelijke gebiedsontwikkeling al enkele jaren nauw met de provincie samen. De totale kosten van het Atalanta-project worden geraamd op circa 500 miljoen euro. Het is de bedoeling om de plannen uiterlijk in 2020 gerealiseerd te hebben.

Atalanta bouwt in het oude centrum van Emmen een hoogwaardig 'leisurepark' aan de Hoofdstraat op de huidige locatie van het Dierenpark Emmen. Boven de Hondsrugweg komt een nieuw verbindingssplein dat de schakel wordt tussen het oude centrum en het nieuwe dierenpark en het nieuwe theater op de Noordbargeres.

Het nieuwe Dierenpark Emmen moet een 'beleefpark' worden met een grote toeristische aantrekkingskracht. We vinden het dierenpark van groot sociaaleconomisch belang voor heel Drenthe. De noodzaak van de nieuwbouwplannen werd de afgelopen tijd nog weer eens extra duidelijk door de berichten over dalende bezoekersaantallen en exploitatieproblemen bij het huidige park. Aan het nieuwe theater zullen onder andere ook een kenniscentrum voor presentatietechnologie en een opleidingsinstituut voor locatietheater worden verbonden. Ook de oude locatie van theater De Muzeval wordt herontwikkeld.

Het project Atalanta is van groot belang voor de economie van heel Zuidoost-Drenthe. De samenhang met de RSP-projecten rond Coevorden biedt deze regio grote kansen. Voorwaarde en tegelijk uitdaging zijn dat provincie en gemeenten samen de eveneens grote financiële risico's weten te beheersen.

Programma 1

De provincie dóet er toe!

Onze ambitie is de provincie te laten léven door zelf actief te zijn als stimulator, aanjager en gebiedsregisseur. Daarvoor hebben we de kennis in huis en zo nodig weten we waar die kennis elders beschikbaar is om regie te kunnen voeren. Vanuit die positie zorgen we samen met onze partners voor een breed gedragen beleidsagenda. We zien ook toe op de uitvoering van dat beleid. Door het versterken van de bestuurskracht van provincie en gemeenten zijn we beter in staat om te sturen op het beleid, dit te realiseren en te monitoren. We positioneren Drenthe sterk op nationaal en internationaal niveau door een actieve lobby richting Den Haag en Brussel. Als provincie fungeren we als intermediair voor de medeoverheden in Drenthe. In onze communicatie vinden we kwaliteitsverbetering, transparantie en verantwoording belangrijk. We zorgen dat de kwaliteit van onze digitale informatieverstrekking en dienstverlening op een hoog niveau is en blijft.

Provincie Nieuwe Stijl

‘Centraal wat kan, decentraal wat moet’, concludeerden provinciale staten in het rapport Amen is geen Amsterdam. Samen met het bestuursakkoord van de provincies met het rijk heeft deze conclusie geleid tot een heroverweging van de rol en de taken van de provincie. In Provincie Nieuwe Stijl beschreven we waar we als provincie voor staan. Zo stelden we vast dat gemeenten en waterschappen een aantal taken van ons kunnen overnemen, omdat zij daarvoor beter toegerust zijn. Het belangrijkste uitgangspunt is dat we beleid willen ontwikkelen samen met onze partners. En dat we samen bepalen wat belangrijk is voor Drenthe.

De aanpak van Provincie Nieuwe Stijl betekent grote veranderingen voor onze organisatie en onze medewerkers. De afgelopen periode hebben we al voorgesorteerd op onze nieuwe rol en taken. Met de gemeenten werken we bijvoorbeeld samen bij de vergunningverlening en de handhaving. Samen kunnen we zorgen voor meer kwaliteit voor minder geld. Om deze samenwerking verder gestalte te geven gaan we een regionale uitvoeringsdienst voorbereiden. Een ander voorbeeld is de integrale gebiedsontwikkeling in Zuidoost-Drenthe die veel meer dan vroeger het geval zou zijn, samen met de partners in het gebied vorm krijgt.

Het flexibele werkconcept Provinciehuis van Morgen daagt medewerkers uit om elkaar ook intern vaker op te zoeken en integraal te werken.

Samenwerken met gemeenten en rijk

In 2009 hebben we met de Vereniging van Drentse Gemeenten een strategische samenwerkingsagenda gemaakt. Hierin staan afspraken over de zorg voor een vitaal platteland en het stimuleren van de regionale economie. Verder hebben we met alle Drentse gemeenten allianties gesloten over de sociale en culturele ontwikkeling.

Voor gemeenten vormt de provincie een belangrijke schakel richting rijk en Europa. Om Europa dichterbij de Drentse gemeenten te krijgen hebben we samen met hen het Europaservicepunt opgezet.

De afgelopen vier jaar hebben we ons ook in eigen huis ingespannen om een interactief beleid meer handen en voeten te geven. Zo worden onze ambtenaren geschoold hoe ze zo goed mogelijk op tal van gebieden met maatschappelijke partners kunnen samenwerken. Het gaat erom dat we sámen meer kunnen bereiken voor Drenthe dan ieder voor zich.

Drenthe op de kaart

Drenthe is de afgelopen vier jaar duidelijk op de kaart gezet. Denk onder andere aan het grote congres Grounds for Change en de start van de Spaanse Vuelta in 2009.

Steeds vaker zoeken we de publiciteit om het provinciaal beleid en onze keuzes toe te lichten. Onze advertenties met vacatures hebben de afgelopen tijd een beter herkenbare stijl gekregen. Om nieuw talent binnen te halen gebruiken we ook steeds vaker media als LinkedIn en Twitter.

Kwaliteit dienstverlening

We stellen hoge eisen aan de kwaliteit van de provinciale dienstverlening. De Provincie Nieuwe Stijl vraagt om optimale bereikbaarheid en nieuwe vormen van werken. Om onze digitale bereikbaarheid en herkenbaarheid te verbeteren hebben we samen met Marketing Drenthe de website www.drenthe.nl verder ontwikkeld als internetportaal. Sinds 2010 heeft Drenthe een digitaal subsidie-loket.

De e-dienstverlening van Drenthe voldoet aan de eisen van de tijd en aan onze nieuwe rol als provincie. Sinds 2009 heeft de provincie een kwaliteitshandvest waarin de normen voor onze dienstverlening vastliggen.

Regelmatig laten we meten of de provincie ook echt doet wat ze belooft. Zo hebben we de laatste tijd onze telefonische bereikbaarheid en de klanttevredenheid laten onderzoeken. Verder is gemeten of we erin slagen aanvragen waaraan

wettelijke termijnen verbonden zijn, tijdig af te handelen. Ook in de toekomst zullen we in de gaten blijven houden of onze dienstverlening aan alle eisen voldoet.

INTERACTIEF OMGEVINGSBELEID, BIJVOORBEELD

In 2007 is de provincie Drenthe begonnen met het interactief opstellen van een nieuw omgevingsbeleid. Het begon met de vraag: waar moet het de komende tien jaar over gaan in Drenthe? Gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden kregen die vraag voorgelegd. Ook de belangrijkste 'experts' in Drenthe, de Drenten zelf, zijn geraadpleegd via webforum Reuring.nl, inwonersavonden en andere bijeenkomsten. Het resultaat van de interactieve fase is uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe die provinciale staten in juni 2010 vaststelden. Op dit moment werkt de provincie aan een nieuwe strategie om de ambities te realiseren.

Het ontwikkelen van het nieuwe omgevingsbeleid illustreert hoe de provincie wil werken. Het begint ermee om met de betrokken partijen in gesprek te komen over gemeenschappelijke beelden en ambities, over nieuwe ideeën en nieuwe kansen. Zo ontstaat een breed gedragen visie waarvoor allen bereid moeten zijn om samen verantwoordelijkheid voor te nemen. En om samen afspraken te maken over de uitvoering van het beleid.

H. BAAS
gedeputeerde

- bestuurlijke zaken
- toezicht en handhaving
- facilitaire zaken
- inkoop- en aanbestedingsbeleid
- informatie- en communicatietechnologie
- programma De provincie dóet er toe!

‘De provincie wil een toegankelijke overheid zijn’

Voor de kwaliteitsverbetering bij toezicht en handhaving is iets waar ik met tevredenheid op terugkijk. Dit komt onder andere door de verbeterde samenwerking tussen alle handhavingpartners. Goede voorbeelden zijn de gezamenlijke aanpak van illegaal motorcrossen en van de controle op grondstromen. Ook is de positie van handhaving binnen de organisatie versterkt door een geactualiseerd gedoogbeleid. Er wordt hard gewerkt aan de totstandkoming van een regionale uitvoeringsdienst, waarbij gemeentelijke en provinciale taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in één organisatie worden ondergebracht. De contacten tussen de provincie en de Drentse gemeenten en waterschappen zijn intensief. Op basis van een gezamenlijk Strategische Agenda is de samenwerking verdiept en verbreed. In deze collegeperiode is Provincie Nieuwe Stijl ontwikkeld; een visie op de nieuwe verhouding tussen provincie en medeoverheden. Drenthe is hiermee één van de landelijke koplopers. Provincie Nieuwe Stijl sluit goed aan bij de afspraken tussen het rijk en de provincies over rol- en taakverdeling.

Ons provinciehuis is gerevitaliseerd. Hiermee zijn ook een ander kantoorconcept en een nieuwe, integrale wijze van werken ingevoerd. De verbouwing heeft een grote impact gehad op onze werkprocessen. Gelukkig konden de werkzaamheden gewoon doorgaan vinden. De revitalisering ligt goeddeels op schema en zal naar verwachting in het voorjaar van 2011 worden afgerond.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid van de provincie zijn in deze collegeperiode aangescherpt en aangepast aan zowel Europese als nationale wetgeving. Ook is er een convenant ondertekend voor duurzaam inkopen. De huidige financiële omstandigheden zullen een extra krachtsinspanning vragen.

Die krachtsinspanning moet zeker ook geleverd worden ten aanzien van de nieuwe ICT-voorzieningen in ons gerevitaliseerde provinciehuis. Gelukkig ziet het er naar uit dat deze voorzieningen, gelijktijdig met het gereedkomen van het provinciehuis, operationeel zijn. De provincie beschikt hiermee over een eigentijdse en adequate automatisering die voldoet aan de eisen van de rijksoverheid voor e-dienstverlening.

De provincie wil een toegankelijke overheid zijn. We werken dan ook nauw samen met maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven, gemeenten en waterschappen. Maar ook de mening van de inwoners van Drenthe telt. Over de kwaliteit van onze dienstverlening en over de toekomst van Drenthe bijvoorbeeld. Zo hebben wij de mening van de inwoners bij de ontwikkeling van de provinciale Omgevingsvisie nadrukkelijk gevraagd en meegenomen. Ook in de toekomst blijven we dat doen!

Henk Baas

Programma 2

Samenleving met samenhang

In de Drentse samenleving is plaats voor iedereen. Voor iedereen zijn er mogelijkheden en voorzieningen om te genieten van cultuur, om te kunnen bewegen en om verzorgd oud te worden. Onze samenleving is gericht op het oude Drentse beginsel van het 'naoberschap'. Waar nodig is er een helpende hand voor de zwakkeren in de samenleving en extra aandacht voor de zorg aan jongeren. We streven naar een samenleving waarin welzijn hoog in het vaandel staat en waar niemand aan de kant staat. Een samenleving waarin cultuur een verbindende factor is en bijdraagt aan educatie, sociale cohesie en de Drentse identiteit. De veelzijdige voorzieningen in Drenthe en de uitgebreide culturele infrastructuur worden ingezet ter versterking van de economie.

Jeugdzorg

Samen met onze partners zijn we erin geslaagd om een eind te maken aan de wachtlijsten van de jeugdzorg in Drenthe. De toestroom van jongeren die hulp vragen, vermindert echter niet. Om dat aan te pakken zet de provincie in op preventief jeugdbeleid met speciale programma's die we gefaseerd in alle Drentse gemeenten willen invoeren. De programma's worden in de Centra voor Jeugd en Gezin en in het basisonderwijs gebruikt. De nieuwe centra zijn inmiddels in alle Drentse gemeenten gerealiseerd.

Onderwijs

Tussen rijk, provincie, gemeenten en basisscholen is een akkoord gesloten om de zwakke basisscholen bij te spijkeren en in het algemeen de kwaliteit van het Drentse basisonderwijs te verhogen. Als provincie hebben we geïnvesteerd in het voorkomen van voortijdig schoolverlaten door nauw met de gemeenten en de drie regionale meld- en coördinatiepunten samen te werken.

Sport

Als provincie willen we Drenthe in 2016 op Olympisch niveau krijgen. Daarom hebben we Drenthe 2028 ontwikkeld: een sportplan voor en door alle Drenten.

Op dit moment werken er in alle Drentse gemeenten combinatiefunctionarissen. Ze stimuleren de sportdeelname van de jeugd vanuit een gecombineerd aanbod van onderwijs en naschoolse activiteiten.

Museumbeleid

Als provincie hebben we bij de nieuwbouw en verbouw van het Drents Museum in Assen niet alleen een regisserende rol, maar we zijn ook verantwoordelijk voor het hele bouwproces. Inmiddels is elders in Assen een nieuw depot voor het museum gerealiseerd. Het beschikt over de modernste technieken om de collectie in optimale conditie te houden. Het Drents Museum zelf krijgt een nieuwe tentoonstellingsvleugel. De collecties worden in een nieuwe, eigentijdse

vormgeving gepresenteerd. In het najaar van 2011 zal het ongetwijfeld storm lopen bij de heropening van het Drents Museum.

Samen met de musea in Drenthe hebben we een Museumplatform opgericht. Er zijn projecten gestart om de musea van provinciale betekenis beter te profileren. Samen met de kleinere lokale musea werken we aan kwaliteitsverbetering, promotie en marketing.

Bibliotheekwerk

De Drentse bibliotheken hebben belangrijke stappen gezet op de weg van de bibliotheekvernieuwing. Zo waren er vernieuwingen op het gebied van collectiebeleid, digitalisering, marketing en human resources management. Alle Drentse bibliotheken zijn inmiddels gecertificeerd. Biblionet Groningen en Biblionet Drenthe hebben een intentieovereenkomst ondertekend om tot meer samenwerking te komen.

Cultuurparticipatie

Alle Drentse gemeenten hebben inmiddels meerjarenplannen voor de cultuurparticipatie. Het is nog te vroeg om te kunnen nagaan of de plannen het gewenste effect hebben. Dat kunnen we pas later meten.

We kunnen gerust vaststellen dat cultuureducatie stevig verankerd ligt in het Drentse onderwijs. De provincie heeft een veelzijdig festivalaanbod waar voldoende mensen aan deelnemen. Twaalf gezelschappen en productiehuizen uit Drenthe en de andere noordelijke provincies bieden professionele voorstellingen aan voor alle leeftijdscategorieën.

Cultureel erfgoed

Wij investeren in het behoud en de ontwikkeling van het Drentse cultureel erfgoed. Er is een nieuwe lijst met provinciale monumenten tot stand gekomen. In 2009 hebben we met het Cultuurhistorisch Kompas willen laten zien hoe je cultuurhistorische waarden als inspiratiebron bij ruimtelijke ontwikkelingen kunt gebruiken. We ondersteunen de gemeenten bij het ontwikkelen van archeologiebeleid. Het Archeologisch Depot bij het Groninger Nuis is uitgebreid met een derde loods.

Streektaal

Als provincie hebben we het Huus van de Taol de afgelopen jaren structureel steun geven. Deze inzet heeft duidelijk vruchten afgeworpen. Het Huus van de Taol heeft zich in korte tijd ontpopt tot het bloeiende centrum voor onze streektaal.

Positie instellingen

Een van de gevolgen van de Provincie Nieuwe Stijl was dat instellingen voortaan niet meer automatisch op onze financiële steun konden rekenen. Hierdoor veranderde de positie van de instellingen sterk. Er zijn nog meer veranderingen op komst. Het regeerakkoord van het nieuwe kabinet gaat waarschijnlijk zorgen voor een verdergaande taakverdeling tussen de overheidslagen. Dit zal ongetwijfeld ook gevolgen hebben op sociaal, cultureel en museaal gebied.

DE ALLIANTIES MET DE GEMEENTEN, BIJVOORBEELD

Met de Sociale agenda en de Culturele en Museale agenda's is het provinciaal beleid een nieuwe weg ingeslagen.

Voortaan vult de provincie haar beleid in belangrijke mate samen met de gemeenten in. De provincie zorgt voor een goede afstemming en implementatie.

In 2009 bezegelden gemeenten en provincie hun samenwerking in sociale en culturele allianties met een doorloop naar 2010. Het koppelen van gemeentelijke en provinciale ambities is effectief en efficiënt gebleken. Bovendien levert het succesvolle projecten op. Ook voor 2011 en 2012 worden allianties gesloten.

Sommige beleidsvraagstukken zijn bovenlokaal. Daarom is Drenthe voor de sociale en culturele allianties verdeeld in de regio's Noord, Zuidwest en Zuidoost. Per regio is een alliantiemanager aangesteld.

Een succesvolle gezamenlijke ambitie in de sociale allianties is het Onderwijskansenplan. Voor cultuur heeft de samenwerking met de gemeenten gestalte gekregen in het project Studio 13. In vier langlopende projecten doen naast de provincie ook alle Drentse gemeenten mee: het programma cultuurparticipatie, het project Versterking museumbestel, de provinciale monumentenlijst en de Kwaliteitsimpuls archeologie.

MEVR. A. HAARSMA
gedeputeerde

- waarnemend commissaris van de Koningin
- ruimtelijke ontwikkeling
- wonen en wijkontwikkeling
- jeugdzorg, welzijn, onderwijs en sport
- Regiovisie Groningen-Assen
- Drenthe Noordwest

‘Resultaten door samenwerking en verbinding’

Met de nieuwe Omgevingsvisie hebben we in deze bestuursperiode een mooi voorschot kunnen nemen op de verandering in de rol en de taken van de provincie. Zeker nu met het nieuwe kabinetsbeleid de provincie meer regie krijgt over de ruimte. De Omgevingsvisie is tot stand gekomen door heel veel overleg met tal van betrokkenen: gemeenten, belangenorganisaties en niet te vergeten de inwoners van Drenthe.

Door het gezamenlijk benoemen van de kernkwaliteiten in onze provincie, ligt er nu een visie waarin duidelijk is vastgelegd waar we rekening mee moeten houden bij het ontwikkelen van nieuw beleid. Dat geldt niet alleen voor ruimtelijke ontwikkelingen. De Omgevingsvisie is een prima paraplu voor alle beleidsterreinen van de provincie.

Hoe sterk de krachten zich in Drenthe kunnen bundelen, hebben we kunnen zien in het weekend van 29 en 30 augustus 2009; de start van de Vuelta in Drenthe. Sportief, sociaal, economisch, in alle opzichten was het een groot succes.

De energie van de Vuelta hebben we kunnen vasthouden in het Olympisch Plan Drenthe 2028. Hiermee hebben we onze provincie nationaal en internationaal echt op de kaart gezet. Met Drenthe 2028 gebruiken we sport als bindmiddel om Drenthe sociaal-maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en natuurlijk sportief op een hoger plan te tillen. Gemeenten, sportverenigingen, bedrijfsleven, onderwijs en gezondheidsinstellingen; iedereen doet mee. Dat heeft in een paar maanden tijd al tot mooie resultaten geleid, zoals het Drents Wielplatform, een Hippisch Platform en Grolloo Olympisch Dorp 2011.

Ook in de jeugdzorg zien we hoe goede samenwerking tot resultaten leidt. Ondanks de steeds krappere wordende financiën, hebben we onze koploperspositie in de jeugdzorg vast kunnen houden. Geen wachtlijsten, geen jongeren tussen de wal en het schip. Er is hard gewerkt aan het vormen van Centra voor Jeugd en Gezin en aan de Drentse pilot waarmee we de jeugdzorg zo laagdrempelig mogelijk maken.

Door blijvend te investeren aan de voorkant, willen we het beroep op de zwaardere vormen van jeugdzorg terugdringen. Daarbij is een groot compliment op zijn plaats voor organisaties als Bureau Jeugdzorg Drenthe en Yorneo. Ondanks of misschien wel dankzij teruglopende middelen weten deze organisaties voortdurend innovaties door te voeren.

Door de korte lijnen en ook vanwege de schaal van Drenthe weten we elkaar op verschillende beleidsterreinen goed te vinden en boeken we duidelijk resultaat.

Anneke Haarsma

Programma 3

Ruimte en bereikbaarheid

De nieuwe Drentse Omgevingsvisie is hét kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkelingen van Drenthe. In de Omgevingsvisie gaan beschermen en ontwikkelen hand in hand. We willen de ruimtelijke kwaliteit van Drenthe behouden door zorgvuldig met ruimtegebruik om te gaan en de kernkwaliteiten van Drenthe te versterken. Wonen, werken en recreëren in een cultuurhistorisch en landschappelijk unieke omgeving zijn kernwaarden. Beleid voor klimaat en ruimtelijke omgeving stemmen we op elkaar af. We versterken de positie van het Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen en de Drentse Zuidas Meppel-Hoogeveen-Coevorden-Emmen. We streven naar een vitaal platteland, waarbij we vroegtijdig inspelen op de bevolkingsdaling.

Voor het bereikbaarheidsbeleid is het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan Drenthe leidend. Prioriteit krijgt het verbeteren van de aansluiting van Drenthe op de nationale en internationale economische kerngebieden. Ook het verbeteren van de verbindingen tussen de noordelijke kernzones is voor ons een belangrijk onderdeel van het bereikbaarheidsbeleid. Andere speerpunten in ons beleid zijn het openbaar vervoer, het concept Duurzaam Veilig, innovaties in het verkeers- en vervoersbeleid en innovaties in het onderhoud van onze wegen en kanalen.

Omgevingsbeleid

De nieuwe Wet ruimtelijke ordening geeft de provincie een nieuwe rol in het omgevingsbeleid. Dus moeten we ons nieuwe werkprocessen eigen maken. Wij werken hier proactief met de gemeenten samen. Meer dan vroeger concentreert de provincie zich op het aanpakken van ruimtelijk-economische vraagstukken in de verschillende Drentse regio's. De provincie heeft een regierol. Uitvoering van het omgevingsbeleid gebeurt op basis van gebiedsagenda's.

We hebben een verkenning uitgevoerd of we als provincie een actief grondbeleid moeten voeren en welke instrumenten ons daarvoor ter beschikking staan. Ons instrumentarium blijkt voldoende. Het anticiperend innemen van grondposities vinden wij echter een te groot risico.

Landschap

In 2009 is het Atelier Mooi Drenthe onder leiding van Drents Plateau van start gegaan. Het is een onafhankelijke werkplaats waar provincie, gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties in Drenthe samenwerken aan ruimtelijke kwaliteit. In Atelier Mooi Drenthe wordt gewerkt aan opgaven op lokale en regionale schaal. Concrete voorbeelden zijn het verbeteren van de omgevingsstructuur van een hunebed in de gemeente Emmen, de landschappelijke inpassing van een aantal bedrijventerreinen en een project rond de Brink van Taarlo. Een belangrijk thema voor ons is het tegengaan van de verdere verrommeling van het Drentse landschap.

Woningmarkt

Bevolkingskrimp zal voorlopig hoog op de agenda moeten blijven staan. In de Drentse 'krimpstrategie' willen we verschillende beleidslijnen bij elkaar laten komen. Denk aan de koppeling van wonen en werken, bereikbaarheid en voorzieningen.

Ook doen we ons best om vraag en aanbod op de woningmarkt beter op elkaar af te stemmen. Op basis van een regionale woonvisie maken we afspraken met gemeenten over het woningaanbod. In regionale platforms voor wonen, welzijn en zorg hebben we samen met aanbieders en gemeenten de nodige aandacht gegeven aan mensen met beperkingen. Zij moeten actief aan de samenleving kunnen deelnemen en ze moeten zelfstandig kunnen wonen.

We voerden enkele pilots uit om bewoners meer bij de vernieuwing van hun wijk of buurt te betrekken. Dat gebeurde onder andere in Nieuw-Buinen, Coevorden en Hoogeveen. Verder steunden we projecten voor duurzame wijken en experimenten met wonen op en aan het water.

Verkeer en vervoer

Als provincie vinden we een goede en veilige bereikbaarheid van het grootste belang. Het is een belangrijke voorwaarde voor de gewenste ruimtelijke, economische en sociale ontwikkeling van onze provincie. In 2007 is het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan Drenthe 2007-2020 vastgesteld. Naast ons eigen jaarlijkse uitvoeringsprogramma is met de gemeenten in bereikbaarheidsconvenanten een groot aantal projecten

afgesproken. Een deel ervan is inmiddels in uitvoering gebracht. Voor de periode tot 2015, met een doorkijk naar 2020, hebben we een nieuw investeringsprogramma opgesteld.

Waterwegen

Er is een nieuwe visie op de ontwikkeling van de binnenhavens en vaarwegen in Drenthe op papier gezet. Meppel is hét ‘natte knooppunt’ in de Zuidas, dé toegang van Drenthe voor de scheepvaart. Met het rijk hebben we overeenstemming bereikt om de komende jaren de huidige keersluis in het Meppelerdiep om te bouwen tot duurzame schutsluis. Wij stimuleren de haven van Coevorden als logistiek knooppunt van Zuidoost-

Drenthe, onder andere dankzij de Europark-terminal waar vrachtwagens, treinen en schepen hun lading lossen.

De nieuwe recreatieve vaarverbinding tussen Erica en Ter Apel zal voor belangrijke impulsen voor de Drentse economie zorgen. In 2010 is de eerste fase afgerond met het openstellen van het gedeelte tussen Ter Apel en het Veenpark bij Barger-Compascuum. We denken dat de rest van het traject richting Erica begin 2013 klaar is waarmee de ontbrekende schakel tussen Duitsland/ Groningen en Drenthe/Overijssel een feit is.

Verkeerswegen

Na jaren van bestuurlijke inspanningen is in 2010 begonnen met de realisatie van de capaciteitsuitbreiding van de A28 naar tweemaal drie rijstroken tussen Zwolle en Meppel. Een jaar eerder kwam bij Knooppunt Lankhorst bij Meppel de volledige aansluiting van de A32 op de A28 gereed.

Al in 2005 maakten we met het rijk de eerste afspraken over de verdubbeling van de N33 tussen de A28 bij Assen en de A7 bij Zuidbroek.

In mei 2010 konden we met het rijk en de provincie Groningen een convenant afsluiten over de verdubbeling van de N33. Hiervoor is op dit moment 186 miljoen euro beschikbaar. De verdubbeling staat gepland voor de periode

2011-2014. Vooruitlopend hierop leggen we bij Gieten de N33 al met een tunnel onder de N34 door.

Mede dankzij politieke druk en een flinke financiële bijdrage vanuit de regio konden we de N37 ombouwen tot A37. De nieuwe autosnelweg is eind 2007 geopend en maakt onderdeel uit van de E233 die van Hoogeveen via Emmen en het Duitse Meppen naar Bremen loopt. Samen met het rijk lobbyen we nu in Duitsland om het deel van de E233 in Duitsland tussen Meppen en Cloppenburg te verbeteren tot een zogeheten stroomweg. We betalen in 2010 mee aan een aantal onderzoeken rond deze weg.

Verkeersveiligheid

De afgelopen jaren hadden we drie pijlers onder ons verkeersveiligheidsbeleid: Duurzaam Veilig, de samenwerking met andere partijen en de integrale aanpak.

De Duurzaam Veilig-aanpak wil ongevallen voorkomen en de kans op ernstig letsel of erger zoveel mogelijk uitsluiten. In dat kader zijn we de verschillende wegsoorten van het provinciale wegennet een eenduidige, herkenbare belijning aan het geven. Eind 2010 is reeds meer dan 80 procent van de provinciale wegen voorzien van de zogenoemde essentiële herkenbaarheidskenmerken. Voorbeelden van samenwerking en integraal werken zijn de Permanente Verkeerseducatie in samenwerking

met de gemeenten en het Informatiegestuurd Verkeerstoezicht in samenwerking met de politie. Het verkeersveiligheidsbeleid van de provincie is de afgelopen jaren succesvol geweest. Het aantal verkeersslachtoffers in Drenthe is afgenomen van 942 slachtoffers in 2006 naar 650 slachtoffers in 2009. Om de dalende lijn vast te houden hebben we het Strategisch Plan Verkeersveiligheid Drenthe 2011-2020 opgesteld waarin het rijksbeleid op de lange termijn doorvertaald is naar Drenthe. Doelstelling voor het jaar 2020 is minder dan 190 ernstige verkeersslachtoffers in Drenthe, ofwel de helft minder dan in 2008. We liggen voor op het schema.

Openbaar vervoer

Het Openbaar Vervoerbureau Groningen Drenthe, waarin de gemeente Groningen en de provincies Groningen en Drenthe samenwerken, heeft eind 2009 de nieuwe concessie voor het busvervoer gegund. De overeenkomst betekent een kwaliteitsverbetering ten opzichte van de oude concessie. De nieuwe vervoerder heeft extra bussen ingezet op de drukste trajecten en tijden. Ook hebben alle bussen inmiddels een display met actuele reisinformatie.

In 2007 hebben we samen met Overijssel de verantwoordelijkheid voor de treindienst Zwolle-Emmen van het rijk overgenomen. Inmiddels is de zogeheten Vechtdallijnen-concessie vanaf 2012 voor deze lijn en de lijn Almelo-Mariënberg gegund. Het nieuwe contract betekent een flinke kwaliteitsverbetering tegen een lagere prijs dan de huidige concessie.

In 2010 verschenen de Railvisie Drenthe 2040 en de rapportage Railverbinding Emmen-Meppen. In de Railvisie hebben we aangegeven welke verbeteringen in de bereikbaarheid per spoor in Drenthe op de langere termijn haalbaar zijn. We vinden voor de stedelijke netwerken een hoogwaardige bereikbaarheid van groot belang voor het woon- en werkklimaat. Er is onder andere een verkenning uitgevoerd naar mogelijke railverbindingen in de vorm van regiotram, lightrail en trein. In het stedelijk netwerk Groningen-Assen komt de regiotram er aan.

Innovatie en duurzaamheid

Bij de aanleg van wegen en vaarwegen passen we zoveel mogelijk innovatieve en energiebesparende technieken toe. In het kader van de Versnellingsagenda startten we een project met 'dynamische fietspadverlichting' in Zuidlaren en De Groeve en kwam er energiezuinige LED-verlichting op de rotonde Bunne. Ook langs de N855 en N374 zijn proefprojecten met LED-verlichting gerealiseerd. Ruim 80 procent van de vermindering van de verlichting langs de provinciale wegen is klaar. Op de provinciale onderhoudssteunpunten hebben we allerlei duurzame en energiebesparende maatregelen genomen. Het steunpunt Rogat krijgt kleine windturbines die het sluiscomplex in de toekomst van energie gaan voorzien.

Kleine luchtvaart

Sinds 2009 gelden er in Nederland nieuwe regels in de luchtvaart. Als provincie hebben we het bevoegd gezag over de 'kleine luchtvaart' gekregen. In Drenthe gaat het om het Luchtsportcentrum Hoogeveen, helivelden en recreatieve luchthavens. Als beleidskader hebben we de Beleidsnota luchtvaart opgesteld. Drenthe heeft een frontoffice vergunningverlening dat via luchtvaart@drenthe.nl bereikbaar is. Met de gemeente Hoogeveen hebben we de intentie afgesproken dat de geluidszone rond het vliegveld daar aangepast wordt.

DE N34, BIJVOORBEELD

De N34 van Coevorden naar De Punt is in 2007 door de provincie Drenthe van het rijk overgenomen. De weg wordt tot een volledige autoweg omgebouwd. Rijkswaterstaat was eerder al met de voorbereiding van dat project begonnen. In 2007 en 2008 heeft de provincie het wegvak tussen Ees en Gieten gereconstrueerd en zijn er ongelijkvloerse aansluitingen aangelegd. In 2010 heeft de provincie het wegvak tussen Ees en Emmen-Noord aangepakt. Ook is er een tunnel voor het recreatieverkeer in de boswachterij Anloo gekomen. Er was veel overleg met de inwoners van Ees nodig om het eens te worden over het vervallen van 'hun' aansluiting, maar het is gelukt. Hier komt een tunnel onder de N34 door. In het wegvak tussen Ees en Emmen-Noord en bij Coevorden maakt de provincie in 2011 en 2012 ongelijkvloerse aansluitingen. Op dit moment doet de provincie dit al voor Rijkswaterstaat bij het verkeersplein Gieten waar een tunnel onder het plein door komt.

Dankzij de maatregelen is de N34, die in de jaren negentig landelijk nog in de 'dodelijke ongevallen-toptien' van de ANWB stond, op dit moment al een stuk veiliger geworden. In de periode 2012-2013 zal de hele N34 in Drenthe tot een volwaardige stroomweg uitgebouwd zijn.

De voorzieningen voor bussen langs de N34 zijn in het project meegenomen, met name voor de succesvolle Qliners op de lijn Emmen-Groningen. Het nieuwe busknooppunt bij Borger kwam in 2008 gereed. Het knooppunt bij Gieten wordt een groot busstation met transferium. Het is nu samen met de tunnel in uitvoering. Bij de bouw is veel aandacht voor duurzaam bouwen en waterberging. In 2011 gaat de provincie ook het nieuwe busstation bij Rolde versneld aanleggen.

S.B. SWIERSTRA
gedeputeerde

- verkeer en vervoer
- openbaar vervoer
- wegen en kanalen
- dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland
- Europa, Noordelijke Ontwikkelingsas en internationale betrekkingen

‘Effectief werken aan verkeersveiligheid, bereikbaarheid en de ontwikkeling van Drenthe’

Na het vertrek van gedeputeerde Rob Bats heb ik zijn taken als gedeputeerde overgenomen. Omdat ik deze functie al eerder bekleedde, was dit voor mij geen onbekend terrein. Het is goed te constateren dat ook in deze collegeperiode hard is doorgewerkt aan de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe in nationale en internationale context.

Vanwege de gewenste (inter)nationale aansluiting en economische ontwikkeling heeft bestuurlijk Noord-Nederland zich al vanaf 1998 sterk gemaakt voor de aanleg van de Hanzelijn en de Zuiderzeelijn. De Hanzelijn is inmiddels in aanbouw, maar de aanleg van de Zuiderzeelijn is door het kabinet helaas afgeblazen. Drenthe heeft hiervoor een fors pakket compensatiegelden ‘uitonderhandeld’. Deze gelden worden nu samen met eigen middelen besteed in een programma van infrastructurele en ruimtelijk-economische projecten. Zoals de FlorijnAs in Assen, de infrastructuur van Atalanta in Emmen, de verbetering van de spoorlijnen Zwolle-Assen-Groningen en Emmen-Zwolle en de versterking van de logistieke kwaliteiten van Coevorden.

Een ander project met een lange voorgeschiedenis is de ontwikkeling van ‘beleefkanaal’ Erica-Ter Apel. In juni 2010 werd de vaarweg Ter Apel-Barger-Compasuum, tot groot enthousiasme van het publiek, voor het eerst in 40 jaar weer opengesteld voor de scheepvaart. De werkzaamheden voor het volgende traject Veenpark-Bladderswijk zijn gestart. Het gaat hier om een deels nieuw tracé dat door verschillende landschappen en over een uitloper van de Hondsrug loopt.

Nog een belangrijk project is de reconstructie van de N34. Bij de opening van het provinciale steunpunt Borger in 1995 wees ik naar de ‘dodenkruising’ in de rijksweg N34 en kondigde aan dat daar ‘volgend jaar de schop in zou gaan’. Op 1 januari 2007 heeft de provincie de weg overgenomen van het rijk en de weg volledig gereconstrueerd. Binnenkort zal de mijlpaal ‘volledige autoweg’ zijn bereikt. Daarmee is deze gevaarlijke weg een stuk veiliger geworden. Ten slotte wil ik graag ingaan op de verdubbeling van de N33. Deze verdubbeling is hard nodig voor het verbeteren van de verkeersveiligheid en het stimuleren van de economische ontwikkeling. Niet alleen van het achterland maar ook van Assen als toegangspoort van het Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen. Op 29 mei 2010 konden het rijk en de provincies Groningen en Drenthe het Convenant tot verdubbeling van de N33 afsluiten. Ik zie de verdere ontwikkeling van de N33 als een grote kans voor deze provincie. Wat mij betreft neemt Drenthe de N33, net als de N34, over van het rijk zodat we nóg efficiënter en effectiever kunnen werken aan veiligheid, bereikbaarheid en ontwikkeling van onze mooie provincie!

Sipke B. Swierstra

Programma 4

Kennis wérkt

In Drenthe mag niemand aan de kant blijven staan! Zeker niet bij opleiding en werk. Wij zetten ons ervoor in dat alle talenten in Drenthe worden benut, zodat iedereen deelneemt aan onderwijs, arbeidsmarkt en samenleving. We streven naar een duurzame, dynamische en innovatieve kenniseconomie in Drenthe. Met kansrijke sectoren die passen bij het profiel van onze provincie. Maar ook met aandacht voor de internationale context.

Kenniseconomie

Als provincie willen we een regionaal evenwichtige, duurzame economische groei realiseren en zijn we de kenniseconomie aan het versterken. Wij stimuleren de innovatiekracht en het ondernemerschap in het MKB. Lofar heeft in dit kader voor economische spin-off gezorgd en de wetenschap een extra impuls gegeven. Lofar is een hightech lage frequentie (radio)telescoop die bestaat uit 7.000 kleine antennes, met het centrale punt in Noord-Nederland. In deze bestuursperiode kreeg Emmen de 'Kenniscampus' en Assen haar 'Sensorcluster'. Mede dankzij ons Innovatief Actieprogramma Drenthe en de SNN-regelingen kon het Drentse bedrijfsleven tal van innovatieve projecten uitvoeren.

We hebben ons ingespannen om bedrijven-terreinen te revitaliseren in combinatie met parkmanagement. Sinds medio 2010 hebben wij hiervoor het Provinciaal Herstructureringsprogramma waarvoor het rijk inmiddels 4,6 miljoen euro beschikbaar gesteld heeft. We kunnen op korte termijn vijf bedrijven-terreinen aanpakken.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Samen met andere partijen hebben wij projecten ontwikkeld om te werken aan een gezonde arbeidsmarkt in Drenthe. Niet alleen om te anticiperen op de huidige economische crisis, maar ook als strategie voor de toekomst. Ondernemers moeten kunnen ondernemen, ze moeten beschikken over voldoende en goed geschoold personeel en werknemers moeten een baan

kunnen vinden die aansluit bij hun opleiding en competenties.

Doorgaan met het Samenwerkingsverband Leren en Werken heeft 500 werk- en leertrajecten en 300 zogeheten EVC-trajecten opgeleverd. De afkorting EVC staat voor Eerder Verworven Competenties. Er zijn leerwerkloketten gekomen waar werkzoekenden, werknemers en werkgevers terecht kunnen voor informatie en ondersteuning. We hebben ons ingezet voor behoud van het Opleidingscentrum voor de Bouw waarmee het aantal leerwerkplekken in de bouw op peil kon blijven. Het arbeidsmarktonderzoek op basis van de Noordelijke Arbeidsmarktverkenningen is uitgebreid.

Werkgelegenheid

Uit het Provinciaal Werkgelegenheidsregister blijkt dat het aantal banen van twaalf uur of meer in Drenthe in de periode 2007-2009 met gemiddeld 0,8 procent per jaar gegroeid is. Dit ligt een half procentpunt onder het landelijk gemiddelde. Van 2007 tot november 2008 liet de werkloosheid een dalende lijn zien. Daarna is ook in Drenthe - vooral door de economische crisis - de werkloosheid gaan stijgen. De stijging was echter minder groot dan verwacht. Vanaf februari 2010 neemt in Drenthe de werkloosheid weer af.

In augustus 2010 was 7,6 procent van de Drentse beroepsbevolking werkloos. De achterstand ten opzichte van het landelijk gemiddelde, dat op dat moment op 6,4 procent lag, is daarmee enigszins verkleind.

Recreatie en toerisme

De afgelopen vier jaar werkten we aan het ‘toeristisch totaalproduct’ Drenthe, onder andere via de Drentse Agenda Recreatie en Toerisme 2009-2013. We investeerden in het ontsluiten van natuurgebieden en het verbeteren van de infrastructuur en we stimuleerden als provincie investeringen en toeristisch ondernemerschap. Ook waren we intensief betrokken bij gebiedsontwikkelingen als het Holtingerveld, het Geopark Hondsrug, Veenhuizen, de FlorijnAs in Assen en Atalanta in Emmen. Toeristische bedrijven bij de Ecologische Hoofdstructuur hebben dankzij het project Natuurlijke Recreatie Drenthe nieuw economisch perspectief gekregen. Er zijn middelen beschik-

baar gesteld voor een ‘Toeristisch Top Instituut’ en voor het ontwikkelen van het instrument scenarioplanning voor de toeristische sector. Recreatie en toerisme dragen bij aan een gezonde Drentse economie. Drenthe is een van de grondleggers van landelijke onderzoeken naar consumentenmotieven bij de vrijetijdsbesteding. Recentere Toerdata-onderzoeken laten zien dat het aantal overnachtingen in 2009 met 0,9 procent ten opzichte van 2007 is toegenomen. Ook de bestedingen zijn gestegen. In 2009 hebben de toeristen hier 729 miljoen euro besteed tegenover 627 miljoen in 2007.

Land- en tuinbouw

Met het programma Agribusiness hebben wij een bijdrage geleverd aan een rendabele Drentse landbouwsector. Primaire taak van de landbouw is het produceren van voedsel en het leveren van een bijdrage aan de plattelandseconomie. In de landbouw staan innovatie en duurzaamheid voorop.

Het Agribusiness-programma heeft geleid tot betere samenwerking in de keten en meer concurrentiekracht. De verbinding tussen de agrosector en de chemische sector is belangrijk. We hebben een haalbaarheidsstudie laten uitvoeren naar agroparken in relatie tot de glastuinbouw. In de Omgevingvisie zijn de landbouw- en glastuinbouwgebieden aangewezen waar ruimte is om te produceren voor de wereldmarkt.

Marketing Drenthe

De afgelopen jaren hebben we met succes aan het imago van onze provincie gewerkt. De toeristische marketing en promotie zijn verbreed met de thema's wonen en werken.

De uitvoering van de provinciale marketing en promotie is sinds 2007 bij Marketing Drenthe ondergebracht. Landelijke mediacampagnes, billboardacties en vernieuwende projecten zoals Proefwonen zijn succesvolle producten gebleken. Nieuw imago-onderzoek laat zien dat de consument inmiddels een beter en gevarieerder beeld van Drenthe heeft gekregen. We gaan de komende jaren door op de ingeslagen weg.

50

Klein Doestdijk

1880

1899

VEENHUIZEN, BIJVOORBEELD

Het bijzondere 'gevangenisdorp' Veenhuizen vertoonde zo langzamerhand tekenen van verval. Samen met de gemeente Noordenveld en het rijk heeft de provincie Drenthe flink in het dorp geïnvesteerd om die negatieve ontwikkeling te keren. Er werd veel energie gestoken in het restaureren van de oude panden en ook is gezocht naar nieuwe bestemmingen. Onder andere door verbeteringen in de infrastructuur is gewerkt aan het realiseren van een beter ondernemersklimaat in het dorp. Daarnaast heeft de provincie zich steeds ingespannen voor het behoud van de werkgelegenheid bij de instellingen van Justitie en Defensie in Veenhuizen. Een zaak die de komende jaren aandacht zal moeten blijven krijgen.

De betrokken overheden hebben samen zo'n 60 miljoen euro in Veenhuizen gestoken. Langzaam maar zeker komen daar steeds meer private investeringen bij, vooral op het gebied van toerisme en zorg. De resultaten van die inspanningen zijn nu overal zichtbaar. Een kroon op het werk zou zijn als Veenhuizen en het Fochteloërveen samen met Frederiksoord en Wilheminaoord een plaats krijgen op de Werelderfgoedlijst van de Unesco. Samen met de gemeenten Noordenveld en Westerveld heeft de provincie hiervoor campagne gevoerd. De plaatsing op de Werelderfgoedlijst in 2018 is een stuk dichterbij gekomen nu de Drentse Koloniën van Weldadigheid formeel op de Nederlandse voordracht staan.

R.W. MUNNIKSMA
gedeputeerde

- vitaal platteland, landbouw en landinrichting
- natuur en landschap
- recreatie en toerisme
- cultuur
- Veenkoloniën en Drents plateau
- Zuidoost-Drenthe

‘Investeren in de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van Drenthe’

Drenthe is een nieuwe weg ingeslagen met haar cultuurbeleid. We hebben gekozen voor veel meer samenwerking met onze gemeenten, ofwel Studio 13. Met leuke projecten, zoals in Hoogeveen de musical Die Fledermaus met het Noord Nederlands Orkest en Erik Hulzebosch, en een bijzondere samenwerking tussen popgroep Mooi Wark en het Drents Jeugdorkest. De erkenning van het Nedersaksisch, waar het Drents deel van uitmaakt, is een flinke stap verder gekomen. De gezamenlijke overheden uit het taalgebied hebben bij Binnenlandse Zaken een aanvraag ingediend tot opwaardering van het Nedersaksisch. We hebben goede hoop op een positieve beslissing. En wat het Drents betreft: ik heb genoten van de nieuwe popsongs van de Drentse Muziek Maatschappij!

De werkzaamheden rond het Leekstermeer zijn het meest omvangrijke voorbeeld van gebiedsgericht werken. Samen met Waterschap Noorderzijlvest werken we aan de verbetering van de landbouw, de aanleg van natuurgebieden, een grote waterberging en verbetering van de veiligheid van het gebied. Het is een uniek project.

Als provincie stellen we geregeld geld beschikbaar om de leefbaarheid of aantrekkelijkheid van een gebied te behouden. Zo kon stichting Het Drentse Landschap het Huis ter Hansouwe in Peize aankopen en restaureren. Hiermee borgen we de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarde voor de toekomst. Met de aankoop van Klein Soestdijk, de voormalige directeurswoning in Veenhuizen, blijft een van de meest beeldbepalende panden in Drenthe behouden.

Als provincie hebben we veel aandacht voor de leefbaarheid en zorg voor nieuwe economische dragers. Voor het toekomstig gebruik van Klein Soestdijk hebben we dan ook bewust gekozen voor de combinatie van wonen en erfgoedlogies.

Samen met de gemeenten Noordenveld en Westerveld zetten we ons in om de gebieden rond Veenhuizen en Frederiksoord op de Werelderfgoedlijst te krijgen. Als college zijn we dan ook erg verheugd dat deze gebieden nu formeel op de voordrachtslijst van Nederland staan.

Met het project Natuurlijke Recreatie hebben we aangetoond dat er mogelijkheden zijn voor verbetering van recreatiebedrijven bij natuurgebieden. Om de ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve sector te ondersteunen, is de Stimuleringsregeling Toerisme Natuurlijk Drenthe 2008-2010 in het leven geroepen. We streven naar kwaliteitsverbetering, duurzaamheid en ruimtelijke inpassing. Vanwege de recessie hebben we de regeling verruimd. Dit leverde een verdubbeling op van het aantal aanvragen. Het is goed dat hier ook het brede MKB van profiteert.

Rein Munniksma

Programma 5 Leefomgeving

Drenthe is een sterk merk: mooi, schoon en veilig. We profileren ons als provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is en waar aandacht is voor een duurzame leefomgeving. Met onze partners werken we aan de kwaliteit van milieu, water, bodem, lucht, natuur en landschap. De provincie heeft hierbij vaak een regierol en een stimulerende rol, zoals bij projecten voor klimaat en energie. Vernieuwend zijn we met onze Grondwatervisie en de Structuurvisie Ondergrond. We vragen nationaal en internationaal aandacht voor onze kwaliteiten. Voorbeelden hiervan zijn de aanwijzing van het aardkundig monument Drouwenezand en de voorbereiding van het European Geopark Hondsrug. Een belangrijke opgave voor natuur en landschap is opgenomen in het Meerjaren Programma Landelijk Gebied. In dit kader werken wij succesvol aan het versneld realiseren van een robuuste Ecologische Hoofdstructuur.

Schoon Drenthe

De afgelopen jaren werkten we aan een schoon Drenthe met het saneren van bodemverontreinigingen, het terugdringen van de ammoniakuitstoot en het aanpakken van de belasting van het grondwater door bestrijdingsmiddelen. Zo zijn er de afgelopen vier jaar 172 verontreinigde locaties gesaneerd. Voor 35 zogeheten grondwaterlichamen bepaalden we doelen voor de grondwaterkwaliteit in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water.

De uitvoering van projecten voor klimaat en energie werd met nóg meer inzet voortgezet. We zochten hierbij nauwere samenwerking met de gemeenten. De Drentse aanpak Grounds for Change is inmiddels toonaangevend bij het zoeken naar oplossingen voor klimaat en energie in verbinding met de ruimtelijke ordening. Met de gemeenten hebben wij een gezamenlijke opgave geformuleerd voor het klimaat- en energiebeleid en die per gemeente in een klimaatcontract vastgelegd. Verder hebben wij een uitvoerings-subsidie ingesteld voor klimaatprojecten. Met bijna twee miljoen euro in de subsidiepot is de start van zeventien innovatieve projecten mogelijk gemaakt. Daarnaast zijn in het kader van het Energieakkoord Noord-Nederland 2007-2011 honderden Drentse energieprojecten in uitvoering of reeds uitgevoerd.

Sinds 1990 monitoren we de projecten die bijdragen aan de reductie van kooldioxide en het opwekken van duurzame energie. Het gaat inmiddels om 300 projecten. De provincie voert actief haar wettelijke taken uit op het gebied van lucht-

kwaliteit en het beheersen van risico's met gevaarlijke stoffen. Zo stimuleren we via ons project Bedreven Bedrijven 130 veehouders om op hun bedrijven de ammoniakbelasting tot 25 procent terug te dringen.

Waterberging en grondwater

Door een voortvarende aanpak van de wateroverlast houdt Drenthe de komende jaren droge voeten. De inrichting van de waterberging in Noord-Drenthe is al een heel eind gevorderd. Voor Zuidwest-Drenthe sloten we met de betrokken partijen het convenant Waterbeheer Meppelerdiep. De totale bergingscapaciteit in dat deel van Drenthe is 11,5 miljoen kubieke meter. Het wordt in de toekomst met nog eens 10,3 miljoen kuub uitgebreid. De verdroging in Drenthe wordt tot 2015 met voorrang bestreden in acht gebieden met een totale oppervlakte van zo'n tienduizend hectare. In bijna de helft van dit gebied is al met het uitvoeren van de maatregelen begonnen.

Als provincie stimuleerden we de samenwerking tussen waterbedrijf, waterschap en gemeenten. We zijn zuinig op de grondwatervoorraad in de Drentse bodem, ons 'blauwe goud'. In onze Grondwatervisie hebben we op een rijtje gezet hoe gebruik en bescherming van het grondwater kunnen samengaan. We denken dat Drenthe de 'waterfabriek' van het Noorden kan worden met een leidende rol bij het duurzaam gebruik van grondwater.

Gebruik bodem

De provincie heeft weinig bevoegdheden om toe te zien op het gebruik van de diepe ondergrond. Toch wilden we onze belangen op dit punt veiligstellen. Als eerste provincie stelden we daarom de Structuurvisie Ondergrond op.

We actualiseerden de bodemkaart en de geomorfologische kaart van Drenthe. In de nieuwe Omgevingsvisie zijn nu ook de aardkundige waarden in kaart gebracht. Samen met onze partners hebben we als provincie beleid gemaakt om het geruisloos verdwijnen van ons geologisch erfgoed tegen te gaan. De provincie heeft in 2009 het aardkundige monument Drouwenezand aangewezen. Inmiddels zijn we begonnen met de voorbereiding van het European Geopark Hondsrug.

Luchtkwaliteit

Als provincie hebben we een belangrijke wettelijke taak op het gebied van de luchtkwaliteit. We onderzoeken en bewaken de kwaliteit van de lucht en komen zo nodig met maatregelen. Ook toetsen we projecten op gevolgen voor de luchtkwaliteit. Het Provinciaal Actieplan Luchtkwaliteit Drenthe 2009-2012 hebben we samen met veel andere partijen opgesteld.

In 2007 verscheen er een provinciale geluidsbelastingkaart met wegen met meer dan 16.000 motorvoertuigen per dag. Na 2010 moeten alle wegen met meer dan 8.000 voertuigen op de kaart staan. Bij ons eigen wegenonderhoud houden we uiteraard rekening met het actieplan, bijvoorbeeld door geluidsreducerend asfalt toe te passen.

Kwaliteit regelgeving

Aan een duurzame ontwikkeling van onze leefomgeving en de veiligheid van ons bestaan dragen we als provincie direct bij met allerlei wettelijke taken rond regelgeving, vergunningen en handhaving. Verder was er de samenwerking met de gemeenten en de Hulpverleningsdienst Drenthe in het Steunpunt Externe Veiligheid. In een nieuwe toekomstvisie voor het TT-circuit hebben we geprobeerd een balans te vinden tussen positieve ontwikkelingen en het verminderen van de beleving van hinder. We actualiseerden milieuvergunningen voor grote bedrijven en letten ondermeer op emissies en energie. In 2008 en 2009 waren er opruimacties voor zwerfasbest in het landelijk gebied.

We hebben onze manier van werken aangepast aan de nieuwe Wet algemene bepalingen omgevingsrecht die door de wetgever bedoeld is om de klantgerichtheid te verbeteren. Ook verbeterden we de kwaliteit van onze vergunningverlening en handhaving. De inspectie van het ministerie concludeerde hierover na afloop dat we alle verbeterpunten hebben uitgevoerd.

Als provincie hebben we een regierol voor de partijen die in Drenthe een taak hebben in de handhaving, onder andere via de landelijke methode 'ketenhandhaving'. We kunnen constateren dat de effectiviteit van vergunningverlening en handhaving de afgelopen jaren toegenomen is. We namen besluiten over bijna 500 vergunningen voor milieu, vuurwerk en luchtvaart, waarvan de helft in het kader van de Wet milieubeheer. Onze kwaliteitssystemen zijn inmiddels ISO-gecertificeerd.

Landelijk gebied

In 2007 heeft het rijk de provincies de regie gegeven over de uitvoering van het beleid in het landelijk gebied en over de besteding van de middelen uit het Investeringsbudget Landelijk Gebied. Dit budget vormt een belangrijk onderdeel van onze provinciale begroting, want het gaat jaarlijks om een bedrag van meer dan 20 procent van de begroting. We hebben hierover met het rijk een bestuursovereenkomst afgesloten, aangevuld met jaarlijkse prestatieovereenkomsten met de Dienst Landelijk Gebied.

Zelf hebben we onze plannen vastgelegd in het provinciaal Meerjarenprogramma Drenthe Landelijk gebied 2007-2013. Het beeld dat ons met het programma voor ogen staat is een Drenthe met fraaie landschappen, prachtige natuurgebieden,

een sterke landbouw, volop mogelijkheden tot recreëren en een economisch krachtig landelijk gebied.

We mogen constateren dat Drenthe het goed doet! Samen met waterschappen, gemeenten, de landbouw, terreinbeheerders en particulieren hebben we geïnvesteerd in projecten en gebiedsontwikkelingen en hebben we situaties weten te creëren waarin natuurontwikkeling, water(berging), landbouwstructuurversterking en recreatie elkaar wederzijds versterken. De Dienst Landelijke Gebied ondersteunt en adviseert de partijen bij de realisatie van de doelen. Het totale budget in het provinciaal meerjarenprogramma voor de periode 2007-2013 bedraagt ruim 430 miljoen euro. Hiervan neemt het rijk 248 miljoen euro voor zijn rekening en de

provincie Drenthe zelf 48 miljoen. Verder zitten in het Drentse programma 28 miljoen euro uit het Europese Plattelandsontwikkelingsprogramma en zo'n 108 miljoen aan middelen van derden.

Ecologische Hoofdstructuur

De provincie is verantwoordelijk voor het verwerven en inrichten van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), inclusief de zogeheten robuuste ecologische verbindingen.

In de Omgevingsvisie heeft een herijking van de EHS plaatsgevonden. Er is ingezet op een meer robuuste EHS. Verder zijn er minder belemmeringen voor de landbouw en de recreatie in de omgeving van natuurgebieden zonder EHS-status. Wij hebben er in 2009 voor gekozen om binnen het EHS-programma prioriteiten te stellen. We zijn extra gaan inzetten op grondverwerving en inrichting van de EHS en op het verbeteren van de natuurkwaliteit. Wij zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden. In 2009 hebben we versneld de ontwerp-beheerplannen opgesteld. Mede dankzij extra eigen middelen zijn we bij de realisatie van de EHS uitgegroeid tot de koploper van Nederland. Zoals bekend heeft het rijk eind 2010 besloten om op de EHS te bezuinigen. Het besluit zorgt voor een spanning op de verdere realisatie van de EHS en zal begin 2011 een herziening van onze EHS-opgave noodzakelijk maken.

Bij het onderhoud van provinciale en rijkswegen werken we aan een verdere 'ontsnippering' van de natuur. We leggen nieuwe ecologische verbindingen aan of herstellen oude verbindingen. Zo

zijn we de aanleg van het ecoduct Dwingelderveld over de A28 aan het voorbereiden. De uitvoering hiervan zal in 2011 plaatsvinden.

Nieuwe natuur

De afbraak van de biodiversiteit is een groot probleem, ook in Drenthe. We proberen biodiversiteit te behouden en te vergroten door onder andere de aanleg van nieuw bos en landgoederen te stimuleren. Ook proberen we de landbouw uit te dagen om minder milieubelastende stoffen uit te stoten. Hiermee dragen we ook bij aan het terugdringen van broeikasgassen zoals kooldioxide.

Van de geplande 1.500 hectare nieuw bos in Drenthe in 2014 is al 1.000 hectare gerealiseerd. Rond het Achterste Diep bij Exloo is het LOFAR-antenneveld in samenspel met het Hunzeproject als natuurterrein ingericht. Het feit dat het gebied voor een goede werking van het systeem geluidsarm moest zijn, was een prachtige kans om hier landbouwgronden om te zetten in natuur. In de Nota Ruimte hebben wij het Hunzeproject opgenomen als een voorbeeld voor ontwikkelingsplanologie. Waar mogelijk combineren we bepaalde ontwikkelingen. Zo nemen we rond de Runde maatregelen voor natuur, landschap, cultuurhistorie en water in combinatie met sociaaleconomische ontwikkelingen.

Een effectiever natuurbeleid proberen we verder te bereiken door samen te werken en kennis uit te wisselen met de agrarische sector. De samenwerking met de vereniging BoerenNatuur is hier een goed voorbeeld van.

In het Drents-Groningse project Versnelde Inrichting Eelder en Peizermeden wordt een gebied van bijna 2.000 hectare ingericht voor natuur en waterberging. Dit project is een voorbeeld hoe binnen het Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen door een combinatie van maatregelen het regiopark vorm krijgt als fraai werk- en woongebied.

In het Bargerveen verbeteren we de mogelijkheden om het water er vast te houden, onder meer via het verplaatsen van boerderijen. Door het verbeteren van de waterhuishouding neemt de verdroging in het gebied af en wordt de afbraak van het hoogveen een halt toegevoerd. Uiteindelijk gaat het erom de natuurlijke aanwas van het hoogveen te stimuleren.

Vitaal platteland

Dankzij bijdragen van de provincie werden elk jaar tientallen projecten op het gebied van de plattelandontwikkeling gerealiseerd om bij te

dragen aan een vitaal platteland. Het beschikbare budget besteden we volledig aan projectbijdragen. Dankzij het werk van de gebiedscommissies kunnen we een eenvoudige, maar zeer doeltreffende aanpak hanteren.

Speciale aandacht kreeg de verbetering van de sociaaleconomische structuur in de Veenkoloniën waarvoor een nieuw gebiedsprogramma 2008-2012 gemaakt werd. De eerste projecten zijn inmiddels van start gegaan.

Kunst in de openbare ruimte

We hebben ervoor gekozen om de beeldkwaliteit van belangrijke projecten in het landelijk gebied met kunstobjecten te vergroten, zoals dat ook bij wegen en gebouwen gebruikelijk is. Het eerste project is een kunstobject bij de Toegangspoort Noord van het Drentsche Aa-gebied in de buurt van Tynaarlo.

DE STRUCTUURVISIE ONDERGROND, BIJVOORBEELD

Terwijl overheden nog door het rijk uitgenodigd moesten worden om beleid voor de ondergrond te ontwikkelen, was de provincie Drenthe daar al mee bezig. In juni 2010 presenteerde Drenthe als eerste in Nederland de Structuurvisie Ondergrond. In dit beleidsstuk staan voorstellen voor het gewenste gebruik van gasvelden, zoutkoepels en waterlagen in de ondergrond. De structuurvisie gaat onder andere in op wat er in Drenthe wel en niet kan op het gebied van warmte- en koudeopslag, geothermie en kooldioxideopslag. Ook wordt aangegeven wat de effecten zullen zijn van kansrijke gebruiksvormen.

Bijzonder in de Structuurvisie Ondergrond is dat keuzes van tevoren zijn afgewogen op basis van een brede milieueffectrapportage en dat ze met belangengroeperingen en inwoners zijn besproken. Zodra provinciale staten het stuk vaststellen, werkt het nieuwe beleid door in de provinciale omgevingsverordening en zal het ook gevolgen hebben voor de bestemmingsplannen van de gemeenten.

MEVR. T. KLIP-MARTIN
gedeputeerde

- bodem, lucht en milieu
- klimaat en energie
- water en waterschappen
- cultuur
- personeel en organisatie
- dagelijks bestuur Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Duurzaam Drenthe
- Zuidwest-Drenthe

‘De afgelopen jaren is iedereen ervan doordrongen geraakt dat we zuiniger moeten omgaan met energie’

Als provinciebestuur hebben wij in de afgelopen periode – zeker op het gebied van klimaat en energie – veel bijzondere initiatieven genomen. Waar we bijvoorbeeld met voldoening op kunnen terugkijken is de Structuurvisie Ondergrond. Hierin hebben we de provinciale omgevingsbelangen beschreven, over bijvoorbeeld ons kostbare grondwater en duurzame aardwarmte. Met de structuurvisie maken we optimaal gebruik van de zeer geringe bevoegdheid die we hier hebben ten opzichte van het rijk. Dat komt heel goed uit in discussies over bijvoorbeeld opslag van kooldioxide of zelfs kernafval. Er is meer dan het nationale economische belang, en dat hebben we nu goed in beeld. Een ware ommezwaai is te zien op het Energietransitiepark in Wijster. Wat begon met de weigering van een vergunning voor twee extra verbrandingslijnen aan Attero, eindigde na een aantal toekomstgerichte gesprekken in het Akkoord van Wijster. Attero geeft daarin aan dat zij afziet van uitbreiding omdat het bedrijf inmiddels een andere strategie heeft voor het bedrijventerrein. Gebruik van duurzame energie en de restwarmte van de bestaande ovens staan centraal. Inmiddels is het eerste warmtevragende bedrijf Noblesse er aan het bouwen. Dat is echte winst voor ons klimaat.

De afgelopen jaren is iedereen ervan doordrongen geraakt dat we zuiniger moeten omgaan met energie. En de energie die we wel nodig hebben, daar gaan we steeds meer zelf op een duurzame manier in voorzien. De provincie heeft onderzoek gedaan naar de mogelijke oprichting van een Drentse Energie Organisatie die deze ontwikkelingen kan ondersteunen en versnellen. Zo'n organisatie zou een rol kunnen spelen als kapitaalorganisator en 'ontzorgger'. Behalve in duurzame energie is er de afgelopen jaren ook veel geïnvesteerd in energiebesparing, met name in de woningvoorraad. Isolerende maatregelen leiden regelrecht tot een lagere energierekening. Dat is in deze tijd, maar zeker ook in de toekomst erg prettig voor de huishoudportemonnee.

De afgelopen jaren zijn we in financieel zwaar weer beland. Dat gaat ook het overheidspersoneel voelen en in het verlengde daarvan het bestuur. Een noodzakelijke afslankingsoperatie ligt klaar om uiteindelijk uit te komen op een veel kleinere vaste werknemerskern. Daaromheen bouwen we een flexibele schil van mensen met de expertise die we op dat moment nodig hebben. Deze omslag gaat ons niet in de koude kleren zitten. Waardering hebben wij daarom ook voor de motivatie die bij onze medewerkers onverminderd blijft bestaan. Met elkaar weten we dat het de enige manier is om te komen tot een toekomstbestendige overheid.

Wat in deze collegeperiode heel zichtbaar is geweest, is de bouw van de nieuwe tentoonstellingsvleugel van het Drents Museum naar ontwerp van Erick van Egeraat. Onlangs is het hoogste punt bereikt en nu wordt duidelijk hoe de contouren van het nieuwe gebouw passen in de monumentale binnenstad van Assen. De oplevering vindt plaats kort na de verkiezingen in het voorjaar van 2011. Tussendoor is ook het nieuwe depot tot stand gekomen. Een tastbaarder resultaat is haast niet denkbaar.

Tanja Klip-Martin

Programma 6

Middelen

Op financieel gebied wil de provincie Drenthe een solide partner zijn die 'in control' is. Als werkgever willen we aantrekkelijk zijn. De medewerkers werken bij de provincie in een prettige en gezonde werkomgeving samen: interactief, doelgericht en toekomstgericht.

Organisatieontwikkeling

Aan het begin van deze bestuursperiode hebben we een brede reorganisatie in de ambtelijke organisatie doorgevoerd om als provincie ons werk goed te kunnen blijven doen. Dit is uitgewerkt in een organisatiebesluit. De ontwikkeling van de organisatie gaat voortdurend door. Het nieuwe besturings- en managementconcept heeft de positie van directie en management versterkt. Ook zorgde dit concept voor meer duidelijkheid in het samenspel van ambtenaren en bestuur. We kunnen concluderen dat de reorganisatie voor een vermindering van de overhead gezorgd heeft. In deze bestuursperiode hebben we sterk ingezet op het scherper begroten en het beter sturen op resultaat binnen de planning- en controlcyclus. Op

deze manier konden we veel ‘lucht’ uit de begroting halen. De noodzakelijke ombuigingen worden aan het eind van deze bestuursperiode gehaald.

Werken in een vernieuwd provinciehuis

Inmiddels zijn op het provinciehuis tal van interne processen aangepast en gedigitaliseerd. Programmatisch en projectmatig werken is bevorderd. Belangrijk voor de nieuwe aanpak is de huisvesting. In 2011 wordt een ‘vitaal provinciehuis’ geopend met flexibele werkplekken, moderne informatie- en communicatietechnologie en een fysieke omgeving die medewerkers stimuleert om flexibeler samen te werken.

Een eerste evaluatie van de reorganisatie in 2009 laat zien dat de kwaliteit van ons kapitaal - de

medewerkers en het management - de organisatie kansen biedt om tot meer groei te komen. Belangrijk is dan wél dat we erin slagen de samenwerking en de werkprocessen te verbeteren om zo tot meer integrale resultaten te komen. Het nieuwe werken en de nieuwe competenties in het kader van het Human Resources Management (HRM) worden daarvoor ingezet.

Bezuinigingsoperatie

De provinciale financiën zijn steeds meer in het teken komen te staan van de noodzaak tot bezuinigen plus de noodzaak gewenste en noodzakelijke investeringen in de Drentse samenleving te borgen. De financiële en economische crisis

speelt hier een belangrijke rol bij. Inmiddels ligt er een kabinetsbesluit om de algemene uitkering uit het Provinciefonds vanaf 2011 structureel te korten met 300 miljoen euro per jaar. Dit bedrag gevoegd bij de bijdrage van 20 miljoen die Drenthe heeft geleverd voor uitvoering van het Bestuursakkoord, hebben ons genoodzaakt om met een omvangrijke bezuinigingsoperatie te komen. Het gaat om een totaalbedrag van structureel 26,5 miljoen euro. Daarvoor hebben wij in 2010 een bezuinigingsprogramma doorgevoerd dat tot een pakket maatregelen heeft geleid. De operatie zal in 2011 en daarna leiden tot een hernieuwd duurzaam financieel evenwicht.

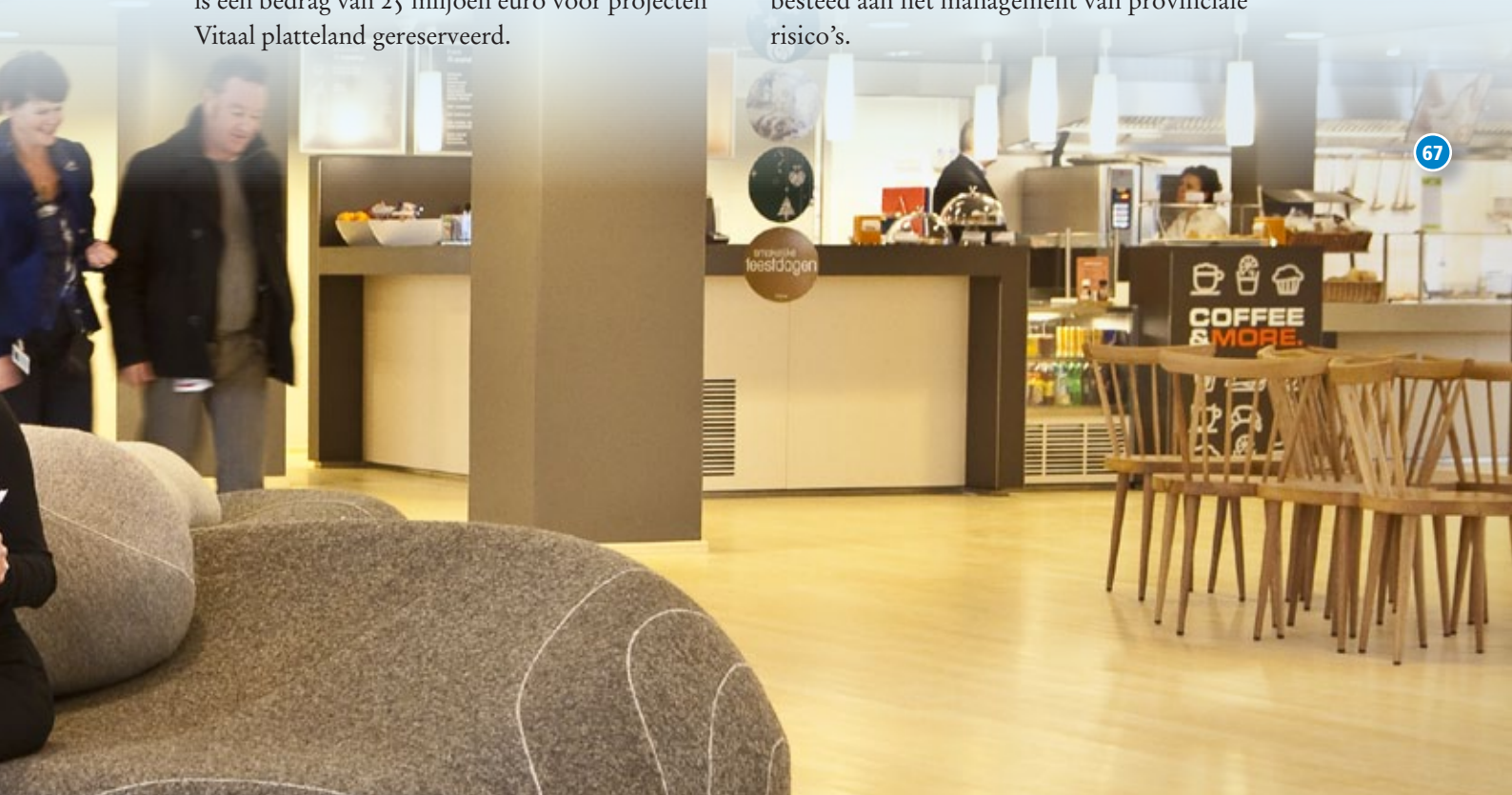

Verkoop Essent-aandelen

In 2009 hebben wij de verkoop doorgevoerd van onze aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent. De opbrengst is voor een deel ingezet in het borgen van de Drentse bijdrage aan het Regiospecifiek Pakket. De overige middelen worden de komende tijd via de Dynamische Cofinancieringsreserve voor de Drentse samenwerking ingezet. Hiermee maken wij cofinanciering mogelijk van ruimtelijke en economische projecten. Binnen de Dynamische Cofinancieringsreserve is een bedrag van 25 miljoen euro voor projecten Vitaal platteland gereserveerd.

Verbetering financieel beheer

De afgelopen bestuursperiode hebben we verschillende maatregelen genomen om het beheer van de provinciale financiën te verbeteren. Dat bleef niet beperkt tot het adequaat reageren tijdens de bezuinigingsoperatie. Zo zijn er nieuwe documenten gekomen voor de planning en de control. Verdere digitalisering heeft ertoe bijgedragen dat de betalingstermijn voor facturen kon worden teruggebracht. Verder zijn er verbeteringen aangebracht in het liquiditeitenbeheer en is extra aandacht besteed aan het management van provinciale risico's.

HET PROVINCIEHUIS, BIJVOORBEELD

Na de reorganisatie in 2007 is de provincie Drenthe met het project Locomotion gestart. De gedachte erachter was dat de uitstroom van de babyboomgeneratie voor een aderlating in kennis en ervaring in de organisatie zou zorgen.

Locomotion heeft ervoor gezorgd dat zo'n vijftig medewerkers gestimuleerd werden om in de organisatie door te stromen. Ook stroomden er jonge talenten in. De medewerkers ontwikkelen nieuwe competenties: de provincie gaat méér netwerken, gaat gebiedsgericht werken en gaat zich als organisatie nadrukkelijk op de kerntaken richten.

De verbouwing van het provinciehuis begon in juni 2009. De operatie wordt volgens planning en binnen het budget in april 2011 afgerond.

De verbouwing heeft van het provinciehuis een energiezuinig en duurzaam gebouw gemaakt. Het nieuwe, flexibele kantoorconcept zorgt ervoor dat er meer teamgericht en volledig digitaal kan worden gewerkt. De meeste medewerkers zitten inmiddels op hun nieuwe werkplek. Met het nieuwe concept kan de organisatie flexibeler inspelen op de ontwikkeling van de Provincie Nieuwe Stijl.

De provincie gaat haar werk anders én met minder mensen doen. Wij zijn ons bewust van de grote opgave waar we met elkaar voor staan.

Na de terugblik

Binnenkort sluiten we deze bestuursperiode af. Op de voorgaande pagina's hebben wij op hoofdlijnen laten zien wat er de afgelopen vier jaar bereikt is. Veel van onze ambities zijn gerealiseerd. Ook hebben we onderweg dingen geleerd waar de provincie in de toekomst haar voordeel mee kan doen.

Al met al kijken wij met een goed gevoel op de afgelopen jaren terug. En nog belangrijker: kijken wij met een frisse blik naar de toekomst. Het provinciale beleid zal zich de komende jaren blijven ontwikkelen om zo de sterke eigenschappen van Drenthe nóg beter tot hun recht te laten komen!

Colofon

Deze brochure is een uitgave van de provincie Drenthe en verscheen in januari 2011.

Tekst provincie Drenthe

Tekstredactie Bertus Boivin (Boivin Tekstproducties Assen)

Foto's en beeldmateriaal Willem Jan Kleppe (aangevuld met materiaal uit het archief van de provincie Drenthe)

Grafische verzorging Docucentrum provincie Drenthe

Niets uit deze uitgave mag zonder overleg met Bestuur en Communicatie van de provincie Drenthe worden overgenomen.

